

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Загально-університетська кафедра

безпеки життєдіяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Безпека життєдіяльності і цивільний захист

Освітня програма Польська мова і література

Спеціальність 035 Філологія

035.038 Філологія (Слов'янські мови та літератури (переклад
включно), перша – польська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “30”вересня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація			
Назва дисципліни	Безпека життєдіяльності і цивільний захист		
Викладач (-і)	Кошель Володимир Іванович		
Контактний телефон викладача	Роб. тел. 59-60-23		
E-mail викладача	kbgd@pu.if.ua		
Формат дисципліни	Очний		
Обсяг дисципліни	3 кредити		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	2 год. на тиждень (ауд. 24)		
2. Анотація до курсу			
<p>Дисципліна “Безпека життєдіяльності і цивільний захист” орієнтована у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об’єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку. Оволодіння цим курсом повинне виробити у студентів уявлення про теоретичні та наукові основи забезпечення індивідуальної та колективної безпеки життєдіяльності та цивільного захисту. Ця дисципліна належить до фундаментальних наук, які формують фаховий світогляд майбутніх фахівців у галузі гуманітарних наук.</p>			
3. Мета та цілі курсу			
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни “Безпека життєдіяльності і цивільний захист” є забезпечення студентів глибокими сучасними знаннями теоретичних основ безпеки життєдіяльності і цивільного захисту та формування необхідних у майбутній практичній діяльності фахівців умінь і навичок вирішення завдань захисту людей і середовища їх проживання. Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов’язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об’єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.</p>			
4. Результати навчання (компетентності)			
<p>Розуміти теоретичні основи забезпечення безпеки життєдіяльності; цивільного захисту методи проведення досліджень і організації діяльності у галузі безпеки життєдіяльності; методологію і методику проведення моніторингу стану безпеки життєдіяльності колективу; основні законодавчі та нормативно-правові акти з безпеки життєдіяльності та цивільного захисту; об’єкти та цілі безпеки життєдіяльності в системі «людина - життєве середовище» різного рівня. Визначати імовірнісні збитки від порушень умов безпеки життєдіяльності; визначати критерії і норми безпеки життєдіяльності, контролю за небезпечними чинниками; визначати комплексні заходи з профілактики порушення вимог щодо забезпечення безпеки життєдіяльності; обґрунтовувати ймовірність прояву небезпечних факторів у разі виникнення надзвичайних ситуацій; надавати першу долікарську допомогу, а також проведення евакуації;</p>			
5. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12	
семінарські заняття / практичні		18	
самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1 -й	035 Філологія 035.033 Слов’янські мови та літератури (переклад включно),	1-й	Дисципліна самостійного вибору навчального закладу

		перша - польська			
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності і цивільного захисту. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.</p> <p>Модель життєдіяльності людини. Головні визначення.</p> <p>Методологічні основи безпеки життєдіяльності і ЦЗ.</p> <p>Номенклатура, класифікація та ідентифікація небезпек.</p> <p>Ризик – як оцінка небезпеки. Побутовий травматизм – статистика та основні причини.</p> <p>Прогнозування умов виникнення небезпечних ситуацій.</p> <p>Критерії переходу небезпечної події в надзвичайну ситуацію.</p> <p>Класифікація НС.</p> <p>Тема 2. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Причини та характер виникнення природних небезпек, їхній вплив на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Основні заходи, спрямовані на запобігання природним небезпекам та мінімізацію їх негативних наслідків.</p> <p>Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ.</p> <p>Небезпечні метеорологічні явища.</p> <p>Небезпечні гідрологічні явища і процеси.</p> <p>Природні пожежі.</p> <p>Біологічні небезпеки.</p> <p>Практичне заняття : Природні загрози.</p>	лекція, практичне заняття	Згідно списку літератури	Опрацювання лекційного матеріалу, лекції 2 год,	1-5	Згідно розкладу згідно розкладу

<p>виникненні терористичної загрози та захопленні в заручники. Вплив інформаційного чинника на безпеку суспільства</p> <p>Маніпулювання людською свідомістю. Шкідливі звички. Соціальні хвороби та їх профілактика. Психологічна надійність людини та її роль в забезпеченні безпеки. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС.</p> <p>Практичне заняття: Соціально-політичні небезпеки.</p> <p>Загальні закономірності виникнення соціальних та політичних небезпек. Соціально-політичні конфлікти. Маніпулювання людською свідомістю. Тероризм. Загроза терористичного акту. Захоплення заручників. Міжнародне співробітництво у боротьбі з тероризмом. Правила поведінки в натовпі. Конфлікти. Види конфліктів. Заходи запобігання конфліктним ситуаціям. Безпека економічної діяльності. Інфекційні захворювання людей та свійських твариню Попередження виникнення епідемій інфекційних захворювань.</p>			2 год.		
<p>Тема 6. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.</p> <p>Загальний аналіз ризику. Концепція прийнятого ризику. Індивідуальний ризик.</p>	лекція, практичне заняття	Згідно списку літератури	Опрацювання лекційного матеріалу 2 год.,	1-5	згідно розкладу

<p>Методи визначення ризику. Головні етапи оцінки ризику. Розподіл підприємств за ступенем ризику їхньої господарської діяльності. Принципи забезпечення безпечної діяльності.</p> <p>Практичне заняття: Побудова структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.</p> <p>Визначення величини ризику. Концепція прийнятого ризику. Індивідуальний та груповий ризик</p> <p>Розподіл підприємств та установ за ступенем ризику їхньої господарської діяльності щодо забезпечення безпеки та захисту населення і територій від НСА. Методи визначення ризиків.</p>			2 год.		
<p>Тема 7. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та адміністративних одиниць у НС.</p> <p>Правове забезпечення безпеки життєдіяльності. Основні законодавчі та нормативні акти з питань безпеки життєдіяльності. Управління та нагляд за безпекою життєдіяльності. Принципи та методи забезпечення безпеки життєдіяльності у НС.</p> <p>Органи нагляду і контролю за дотриманням вимог безпеки. Структурно-функціональна схема державного управління безпекою та захистом у НС в Україні. Система</p>	лекція, практичне заняття	Згідно списку літератури	Опрацювання лекційного матеріалу. 2 год.,	1-5	згідно розкладу

<p>Зонування території за можливою дією вражаючих факторів НС. Основні небезпеки регіону, де знаходиться ВНЗ. Загальні функції управління, пов'язані з прогнозуванням, плануванням, регулюванням, координацією і контролем. Евакуаційні заходи. Евакуаційні органи.</p> <p>Практичне заняття: Надання першої домедичної допомоги.</p> <p>Загальні принципи надання першої домедичної допомоги. Надання першої домедичної допомоги при порушенні дихання і серцевої діяльності (методи оживлення). Надання домедичної допомоги при опіках та обмороженнях. Перша допомога при переломах. Перша допомога при кровотечах. Допомога при інших видах травм та нещасних випадках. Транспортування потерпілого.</p>			<p>тести</p> <p>2 год.</p>	<p>1-5</p>	
6. Система оцінювання курсу					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Усне опитування, самостійна робота, реферат, доповідь, дистанційне навчання – тести. залік,</p>				
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Відповіді на тести дистанційного навчання (25 питань, правильна відповідь - 4бали)</p>				
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Усні відповіді, реферат, виступ, тести, доповідь, дистанційне навчання.</p>				
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовними модулями (оцінювання роботи студента під час практичних занять; поточне тестування після вивчення розділу; реферат)</p>				
7. Політика курсу					
<p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях, поточному тестуванні, самостійній роботі (реферати, презентації). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Вимоги викладача. Кожен викладач ставить студентам систему вимог та правил поведінки студентів на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт, тестових завдань. Все це гарантує високу ефективність навчального процесу і є обов'язковою для студентів.</p>					
8. Рекомендована література					

Основна

1. Безпека життєдіяльності: Навчально-методичний посібник. / [Укаладачі: В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза] – Івано-Франківськ: НАІР, 2018. – 163 с.
2. Байзентинов Н. В. Методическиерекомендации по оказаниюпервойнеотложноймедицинскойпомощи / Н. В. Байзентинов, Б. И. Дроботов. – Ставрополь : СКЦ ЗИОМ, 2005. – 36 с.
- 3.Бедрій Я. Л. Безпека життєдіяльності : навч. посібн. / Я. Л. Бедрій. – К. : Кондор, 2009. – 286 с.
4. Браун Д. Анализ и разработка систем обеспечениятехникибезопасности / Д. Браун. – М. : Машиностроение, 1979. – 364 с.
5. Демин В. Ф. Развитие основ анализа риска и управлениябезопасностью / В. Ф. Демин, Я. В. Шевелев. – М. : Знание, 1989. – 320 с. 38
6. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний Н.М. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник. - К.: Каравела, Л.: Новий світ-2000,2002. - 328с.
7. Заплатинський В. М. Безпека життєдіяльності / В. М. Заплатинський. – К. : Вид. центр КДТЕУ, 1999. – 208 с.
8. Зеркалов Д. В. Безпека життєдіяльності : навч. посібн. / Д. В. Зеркалов. – К. : Основа, 2011. – 256 с.
9. Зинченко В. П. Введение в эргономику / В. П. Зинченко. – М. : Сов. Радио, 1974. – 352 с. 10.
10. Иванов В. Г. Безопасностьжизнедеятельности / В. Г. Иванов, Ю. С. Лис. – Х. : Харьковская типография № 16, 2003. – 360 с.
11. Мигаль Г. В. Безопасностьжизнедеятельности / Г. В. Мигаль, О. Б. Кивиренко. – Х. : ХАИ, 2002. – 44 с.
12. Михайлюк В. О. Цивільна безпека : навч. посібн. / В. О. Михайлюк, Б. Д. Халмурадов. – К. : Центр навч. л-ри, 2008. – 158 с.
13. Халмурадов Б. Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях / Б. Д. Халмурадов. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 138 с.
14. Хенли Э. Дж. Надежностьтехнических систем и оценка риска / Э. Дж. Хенли. – М. : Машиностроение, 1984. – 528 с. 3. Васійчук В.О., Гончарук В.Є. та ін. Основи цивільного захисту: Навчальний посібник. Львів, 2010. – 384 с.
15. Джигирей В.С., Жидецький В.Ц. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник. - Львів.: Афіша, 2000. - 256с.
16. Запорожець О.І., Халмурадов В.І., Применко В.І. Безпека життєдіяльності: Підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 448с.
17. Козяр М.М., Щедрій Я.І., Станіславчук О.В. Основи охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту населення: Навч. посіб. -К.: Кондор, 2012. -458с.
18. Лапін В.М. Безпека життєдіяльності людини: Навч. посіб. - Л., 2001. - 186с.
19. Панкратов О.М. Безпека життєдіяльності людини у надзвичайних ситуаціях: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2005. - 232с.
20. Пістун І.П. Безпека життєдіяльності. - Суми.: Універ. Книга, 2000.
21. Пістун І.П., Кіт Ю.В. Безпека життєдіяльності. Практичні заняття. - Львів.: Афіша, 2000. - 239с.
22. Ткачук К.Н., Халімовський М.О., Зацарний В.В. та ін. Основи охорони праці: Підручник. - 2-вид. допов. і перероб. - К.: Основа, 2006. - 444с.
23. Катренко Л.А., Пістун І.П. Охорона праці в галузі освіти.: Підручник. -Суми.: Університетська книга, 2005.
24. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: Підручник. – К.: 2007. – 487 с.
25. Шоботов В.М. Цивільна оборона: Навчальний посібник. – К.: 2006. – 438 с.

Додаткова

1. Артюнина Г. П. Основы медицинских знаний: Здоровье, болезней и образ жизни / Г. П. Артюнина, Н. Т. Гончар, С. А. Игнаткова. – Псков : Псковский гос. педагогический ин-т, 2003. – 304 с.
2. Вайнер Э. Н. Валеология / Э. Н. Вайнер. – М. : Флинта, 2001. – 416 с.
3. Дубровская С. В. Метеочувствительность и здоровье / С. В. Дубровская. – М. : РиполКлассик, 2011. – 256 с.
4. Карпіловська С. Я. Основи професіографії / С. Я. Карпіловська, Р. Й. Мітельман, В. В. Синявський. – К. : МАУП, 1997. – 148 с.
5. Коваленко Г. І. Безпека життєдіяльності людини : конспект лекцій / Г. І. Коваленко, Ф. В.

- Мусіяченко, О. Ф. Протасенко. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2008. – 360 с.
6. Колосов Ю. В. Физиологические основы охраны труда / Ю. В. Колосов, С. В. Красильщикова. – СПб. : СПбГУИТМО, 2006. – 56 с. 39
7. Лапін В. М. Безпека життєдіяльності людини / В. М. Лапін. – К. : Знання, 2007. – 332 с. 8.
- Леонова А. Б. Психодиагностика функциональных состояний человека / А. Б. Леонова. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1984. – 200 с.
9. Лукашевич Н. П. Психология труда / Н. П. Лукашевич, И. В. Сингаевская, Е. И. Бондарчук. – К. : МАУП, 2004. – 112 с.
10. Моисеева Н. И. Временная среда и биологические ритмы / Н. И. Моисеева, В. М. Сысуев. – Ленинград : Наука, 1981. – 128 с.
11. Повякель Н. И. Практическая психология в системах "человек-техника" / Н. И. Повякель. – К. : МАУП, 2003. – 296 с.
12. Стеблюк М. І. Цивільна оборона та цивільний захист : підручник / М. І. Стеблюк. – К. : Знання-Прес, 2007. – 487 с.
13. Тимош І. М. Основи фізіології та психології праці / І. М. Тимош. – Тернопіль : Економічна думка, 1999. – 168 с.
14. Филиппов М. М. Психофизиология функциональных состояний / М. М. Филиппов. – К. : МАУП, 2006. – 240 с. 11.3.
15. Заплатинський В.М. Полі мовний тлумачний словник з безпеки: Підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 120с
16. Іванова І.В. Заплатинський В.М., Гвоздій С.П. «Безпека життєдіяльності» навчально-контролюючі тести. -К.: «Саміт-книга», 2005. - 148с.
17. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб./За заг. Ред.. І.П. Пістуна. - Львів: Тріада плюс, 2010. - 648с.
18. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. Ред.. І.П. Пістуна. - Львів.: Тріада плюс, 2011. - 436с.
19. Надзвичайні ситуації. Основи законодавства України. - К., 1998. - 544с.

Ресурси мережі Інтернет

1. Ідентифікація небезпек [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.google.com.ua/search>.

Викладач, доцент _____ **В. І. Кошель**